

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

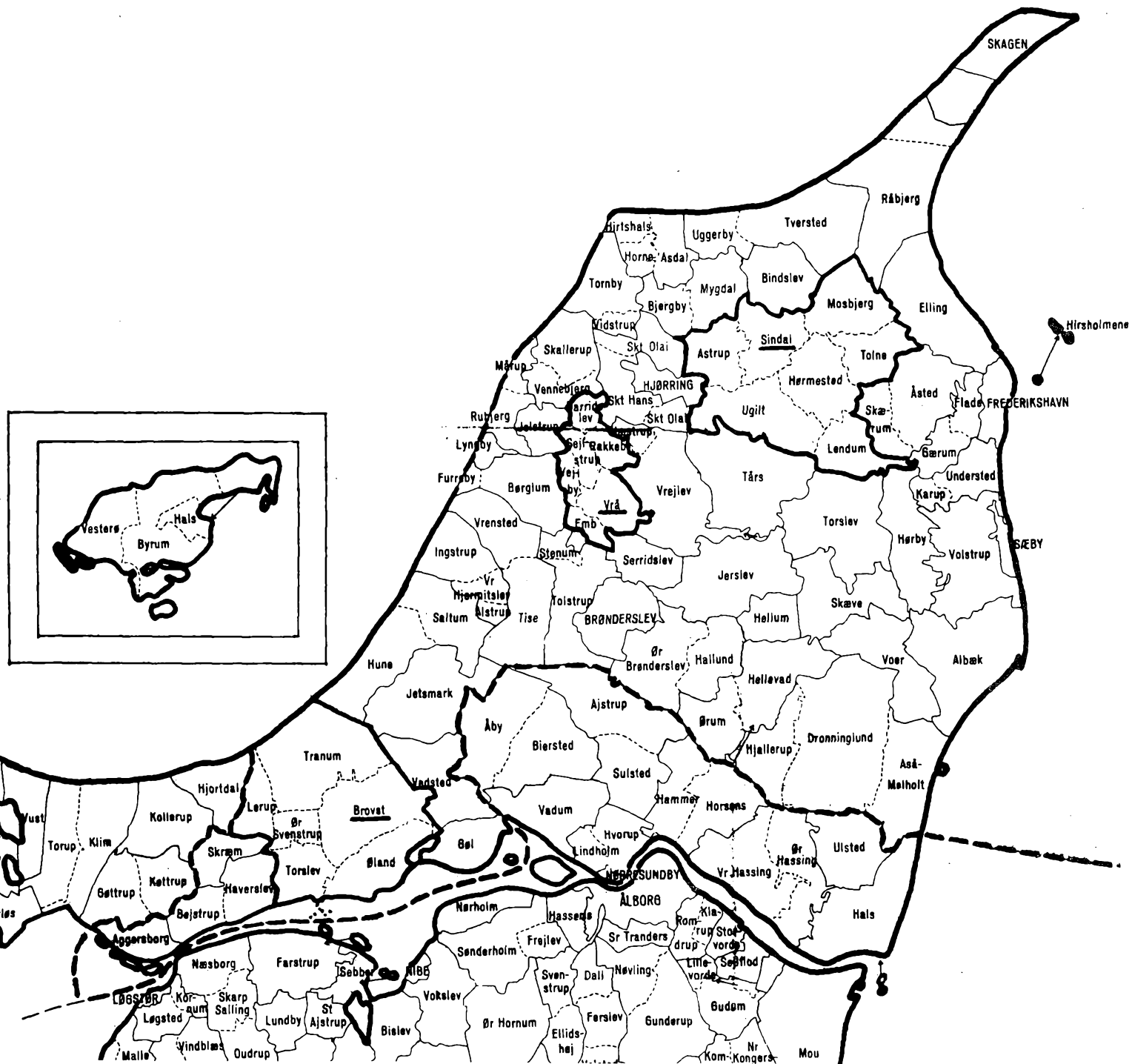
Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

HJØRRING AMT
BERETNING OM SKOLEVÆSENET
pr. 1. september 1969

19

Ved amtsskolekonsulenten

Statistiske oplysninger vedrørende
skolevæsenet i Hjørring amtsrådskreds pr. 1. sept. 1969.

Skolerne:

Amtsrådskredsen omfatter 45 kommuner; i 42 af disse er der kommunale skoler. Den 1. september 1969 var der 36 købstadordnede skoler, nemlig:

Åsted-Skærum centralskole
Stensnæsskolen
Bindslev centralskole
Bjergby-Mygdal centralskole
Brovst skole
Tranum skole
Skovsgårdskolen
Løkken centralskole
Dronninglund skole
Aså skole
Hjallerup skole
Strandby skole
Trekronerskolen
Hellevad-Ørum centralskole
Hirtshals kommuneskole
Horne-Asdal centralskole
Ulvkærskolen
Hundelev centralskole
Toftegårdsskolen
Jetsmark centralskole
Læsø centralskole
Ålbæk centralskole
Saltum centralskole
Sindal skole
Bagterp centralskole
Højene centralskole
Skæve centralskole
Dybvad realskole
Tårs skole
Torslev centralskole
Tversted centralskole
Volstrup skole

Vrå hovedskole
 Vrå realskole
 Vrejlev-Hæstrup centralskole
 Ø. Brønderslev centralskole.

Herudover er der 1 forskole for de 4 yngste årgange,
 9 forskoler - - 3 - - ,
 3 - - - 2 - - .

30 hovedskoler var landsbyordnede med følgende klasseordning:

1 skole er 1-klasset
 0 skoler - 2-klassede
 2 - - 3- -
 1 skole - 4-klasset
 1 - - 5- -
 0 skoler - 6-klassede
 21 - - 7- -
 2 - - 4/7-klassede
 1 skole - 8-klasset
 1 - - 9- -

3 af ovennævnte skoler er for de 5 yngste årgange.

Endvidere er der 4 forskoler for de 4 yngste årgange og
 8 - - - 3 - - .

Til 24 af skolerne er der knyttet realafdelinger, ved 33 skoler er der 8. hovedskoleklasse, ved 30 skoler 9. klasse og ved 16 skoler 10. klasse.

Nedlagte skoler:

Ved udgangen af skoleåret 1968/69 blev følgende skoler nedlagt:

Vittrup forskole i Børglum-Furreby kommune
 Ørsø forskole i Dronninglund kommune
 Gundestrup forskole i Hørby kommune
 Try forskole i Torslev (D.h) kommune.

Kommune Skole	Hovedskolen		8. kl.		9. kl.		10. kl.		realafd.		Ele- ver ialt	
	Årg.	Antal		Antal		Antal		Antal				
		kl.	elev.	kl.	elev.	kl.	elev.	kl.	elev.	kl.		elev.
<u>Skallerup-Venne- bjerg</u>												
Skallerup-V. sk.	1-7	7	150								150	
<u>Skt.Hans-Skt.Olaj</u>												
Bagterp csk.	1-7	18	364	1	20				1	23	407	
Bagterp forsk.	1-2	2	29								29	
Højene skole	1-7	14	267	1	13				1	16	296	
<u>Skæve</u>												
Skæve csk.	1-7	12	217								217	
Dybvad realsk.				2	32	2	35	1	10	6	124	201
<u>Tårs</u>												
Tårs skole	1-7 hjdkl.	21	421	2	22	2	25			3	71	539
<u>Tolstrup-Stenum</u>												
Tolstrup-S.	1-7	7	132								132	
Ø.Hjermitslev	1-7	4	88								88	
<u>Tornby-Vidstrup</u>												
Tornby-V. csk.	1-7	7	163	1	15						178	
Vidstrup forsk.	1-3	2	33								33	
<u>Torslev (D.h.)</u>												
Torslev csk.	1-7	15	307	2	37	1	18			3	47	409
Thorshøj forsk.	1-3	3	64								64	
<u>Tversted-Uggerby</u>												
Tversted csk.	1-7	11	187			1	16				203	
Sørig forskole	1-3	3	21								21	
Uggerby forsk.	1-3	3	25								25	
<u>Understed-Karup</u>												
Understed fsk.	1-4	2	29								29	
Vangen forsk.	1-4	3	50								50	
<u>Vedsted</u>												
Vedsted csk.	1-7	7	136								136	
<u>Voer</u>												
Agersted skole	1-7	7	103								103	
Flauenskjold	1-7	7	126								126	
<u>Volstrup</u>												
Volstrup skole	1-7	14	302	1	17	1	12	1	9	2	38	378
<u>Vrå</u>												
Vrå hovedskole	1-7	18	329								329	
Nr. Vrå forsk.	1-2	2	24								24	
Vrå Realskole				3	42	2	24	1	16	9	181	263
Rakkeby csk.	1-7	7	135								135	
Vejby forskole	1-2	2	22								22	
<u>Vrejlev-Hæstrup</u>												
Vrejlev-H. csk.	1-7	14	297	2	28	1	17				342	

Kommune Skole	Hovedskole			8. kl.		9. kl.		10. kl.		realafd.		Ele- ver ialt
	Årg.	Antal		Antal		Antal		Antal		Antal		
		kl.	elev.	kl.	elev.	kl.	elev.	kl.	elev.	kl.	elev.	
<u>Vrensted-Thise</u> Thise skole	1-7	7	147									147
Vrensted skole	1-7	7	131									131
<u>Ø.Brønderslev- Hallund</u> Ø.Brønderslev	1-7	15	345	2	24	2	31					400
		727	14151	53	935	46	725	17	221	99	1952	17984

Det samlede klassetal udgør 942.

Lærerkrafterne:

Stillinger	Normeret	Besat	Ledige
Stadsskoleinspektør	4	4	
Skoleinspektør	32	31	1
Første- og enelærer	30	28	2
Viceinspektører	19	19	
Skolepsykolog	1	1	
Tale- og hørelærer	1	1	
Lærer(inde)	751	733	18
Småbørnslærerinde	34	34	
Timelærer(inde)	97	82	15
I alt	969	933	36

Herudover er der 54 faglærere og faglærerinder, som besørger undervisning i gymnastik, kvindelig håndgerning og kvindelig husgerning.

Specialundervisningen:

Angående specialundervisningen henvises til beretningen fra konsulenten for specialundervisningen.

Andre oplysninger om skolevæsenet:

33 skoler iværksætter erhvervspraktik for de ældste klasser.

60 skoler har oprettet skolebibliotek i henhold til lov nr. 171 af 27. maj 1964 om folkebiblioteker m.v.

38 skoler har ialt 720 elevskrivemaskiner.

68 - - - 85 filmgengivere, heraf 69 til tonefilm.

61 - - - 73 episkoper.

51 - - - 71 diaskoper.

Radioapparat findes ved 47 skoler

Pladespiller - - 35 -

TV-apparat - - 24 -

Båndoptager - - 74 -

Spritduplikator - - 74 -

Sværteduplikator - - 22 -

Fotokopieringsapparat - - 49 -

Overheadprojektor - - 19 -

Keramikbrændeovn - - 28 -

Af øvrige hjælpemidler forefindes:

Orff-instrumenter ved 2 skoler

TV-båndoptager ved 1 skole.

Skolebyggeri m.v.:

Opførelsen af Ulvkærskolen i Hirtshals kommune og udvidelsen af Højene centralskole i Skt.Hans-Skt.Olaj kommune tilendebragtes i 1969.

For tiden foretages der udvidelser ved Hjallerup skole i Dronninglund kommune, Ålbæk centralskole i Råbjerg kommune, Sindal skole i Sindal kommune og Bagterp centralskole i Skt.Hans-Skt.Olaj kommune.

Endvidere er der meddelt igangsætningstilladelse til en udvidelse af Læsø centralskole i Læsø kommune, men byggearbejdet kan først forventes påbegyndt foråret 1970.

Kommunesammenlægningen pr. 1. april 1970 vil givetvis medføre ændringer af skolevæsenet i de nye storkommuner. Det må påregnes, at antallet af skoler med 8.-10. årgang vil blive reduceret.

Oversigt vedrørende udbygningen af skolevæsenet siden 1936 (hovedskoler).

	31/12 1936	31/12 1946	1/9 1969
<u>Købstadordnede skoler:</u>	0	0	36
<u>Landsbyordnede skoler:</u>			
1-klassede	2	3	1
2- -	160	138	0
3- -	13	42	2 ^{x)}
4- -	52	35	1
5- -	2	5	1 ^{x)}
6- -	11	9	0
7- -	7	8	21
4/7- -	0	0	2
8- -	0	0	1
9- -	0	0	1
	247	240	66

x) Disse 3 skoler har kun de 5 yngste årgange.

Udover ovennævnte hovedskoler er der 25 forskoler, der kan forventes nedlagt inden for et kortere åremål.

Kursus:

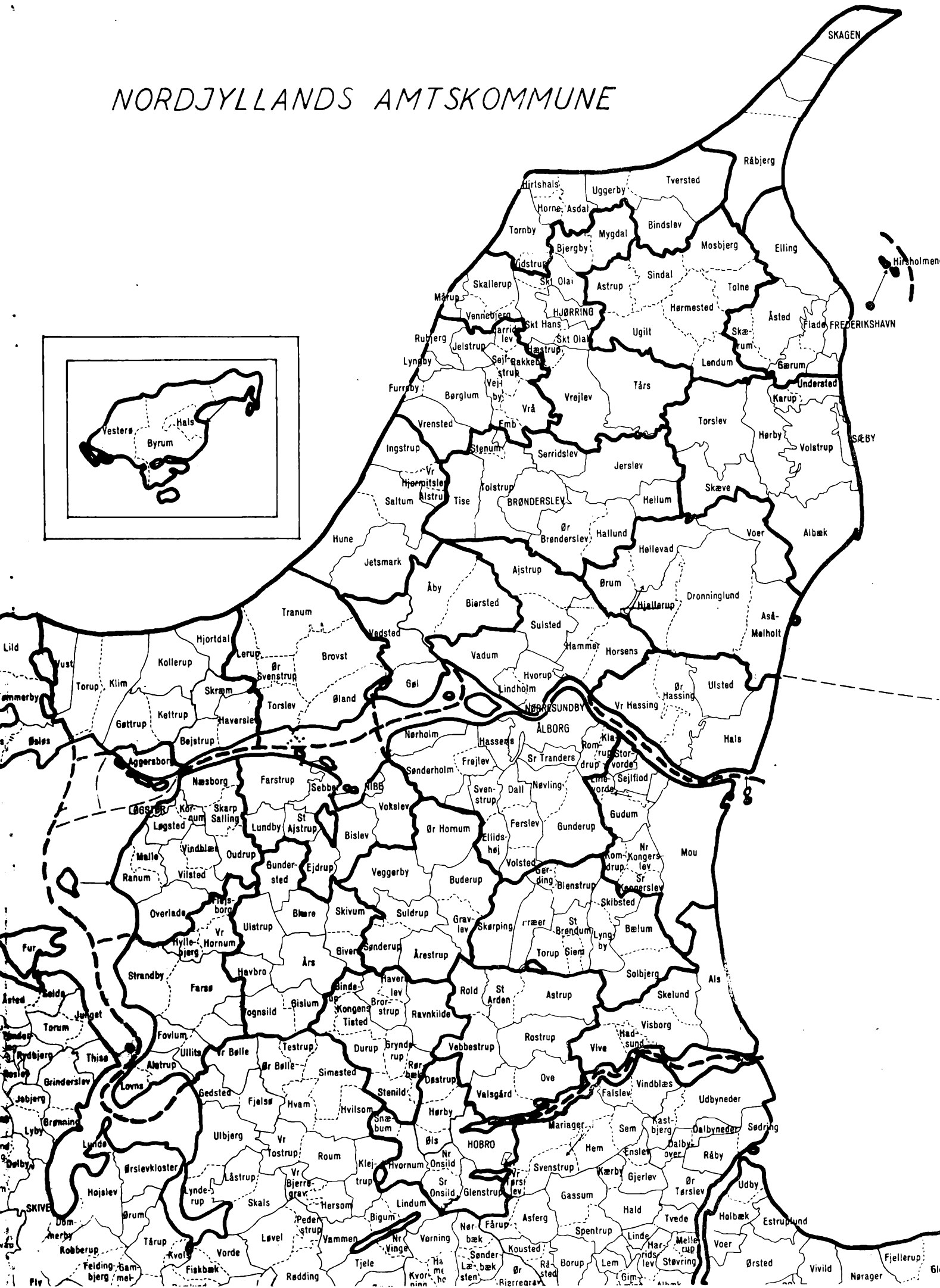
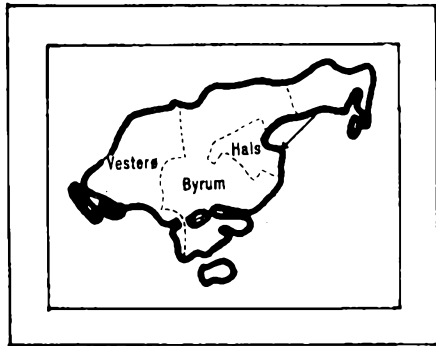
På Hjørring seminarium har Danmarks Lærerhøjskoles afdeling i Aalborg afholdt en række årskurser og kortere kurser.

Såvel de enkelte lærerkredse som amtsudvalget for skoleidræt har afholdt kurser forskellige steder i skolerådskredsen.

Hjørring i marts 1970.

Sjner Nølgaard

NORDJYLLANDS AMTSKOMMUNE

Konsulenten for specialundervisningen
i Hjørring amt.

Årsberetning 1968-69.

SPECIALUNDERVISNINGEN

Undervisningen på læsehold i dansk og på hjælpehold i dansk og/el. regning omfattede pr. 1. sept. 69 1147 (801 dr. 346 pi.) af de ialt 18.871 elever i skolerne i Hjørring amts skoledirektionskreds og Sæby købstad. Det svarer til 6,1%.

I sept. 68 var tallet 1100 ud af 18.166, 6,1%.

Denne undervisning bestrides af 181 lærere i et samlet ugentligt timetal på 1296 (skematimer), svarende til 40½ lærerstillinger. Af de 181 angav 39 ikke at have nogen form for specialuddannelse.

I hjælpeklasser i Hirtshals, Tårs og Jetsmark var der 58 børn, 33 drenge og 25 piger, mens 20 var optaget i hjælpeklasser i købstæderne.

Tale- og høreundervisning har været etableret ved 4 ansatte lærere og en vikar i et omfang svarende til 58 2/5 skematimer om ugen.

På læsekursus i Hjørring og Aalborg (Taleinstituttet) har der i årets løb været optaget 16 elever, 10 drenge og 6 piger. Desuden blev 1 dreng optaget som intern elev i læseklasse v. Taleinstituttet i Århus.

Ved særforsorgens skoler (Eksternatskolerne under forsorgscentret i Vodskov, Tunghøre- og Døveskolen, Taleinstituttet, Refsnæsskolen) går der 135 børn, 80 drenge og 55 piger, i undervisningspligtig alder.

Der er endnu ikke tilstrækkelige muligheder inden for folkeskolen for at give alle børn, som har behov for det, den mest hensigtsmæssige undervisning og fyldestgørende hjælp: Det såkaldte folkeskolecenter for svært handicappede (talehæmmede og sprogreteradede, læseretarderede, børn med specifikke indlæringsvanskeligheder, socialt og emotionelt hæmmede børn) savnes; men i marts 69 nåede man dog til enighed mellem flere implicerede parter om en plan. - Der findes ikke nok hjælpeklasser for tungt begavede børn. - De snart gamle planer om en observationsskole er endnu ikke realiseret.

Disse mangler skyldes i første række de i lang tid usikre forhold

omkring kommune- og amtssammenlægningerne, og i skrivende stund må man sætte sin lid til valgene i foråret 70 og håbe, at de mennesker, som da skal styre, kan godkende de planer, som foreligger, og vil sætte noget ind på at realisere dem. Et forhold af afgørende betydning er dog at få afklaret fra centralt hold, hvilke opgaver der skal varetages på kommunalt og hvilke på amtsplan.

For mig at se er det nødvendigt med en koordinering af specialundervisningens forskellige former i et amt, hvis alle børn skal tilgodeses. Kommunalreformen har nok medført større kommuner, men de fleste er dog stadig for små til, at de alene vil kunne løse alle opgaver i forbindelse med folkeskolens forpligtelser over for handicappede børn.

I kommunalreformkommissionens betænkning angives et tal på ca. 4000 elever som underlag, blot for at der kan opbygges fuldt årgangsdelte hjælpeklasserækker, ca. 6000 elever for oprettelse af læseklasser og ca. 40000 for etablering af et center.

Det er således indlysende, at skal ethvert handicappet barn, uanset om det bor i by eller på land, i en tyndt befolket eller tæt befolket kommune, have de samme tilbud og muligheder for at kunne kompensere for eller leve med sit handicap, må der ske en samling om opgaverne, og de må løses efter visse mindstemål. Det kan ikke udelukkende bero på den enkelte kommunes initiativ og ansvar.

I tilslutning til omtalen af manglende muligheder vil jeg gerne særligt gøre opmærksom på en gruppe børn, som vi nok søger at hjælpe, men hvor vanskelighederne ikke alene er af undervisningsmæssig art, og hvor hjælpen derfor oftest kan sammenlignes med den at give en druknende en lidt bedre redningskrans om livet, så at han netop kan holde sig flydende i vandskorpen.

Det er børn, som bliver handicappet eller får et i forvejen mindre handicap - måske lidt svage evner, måske læsevanskeligheder - umådeligt forstørret på grund af dårlige sociale eller på anden måde svage hjemlige kår. Forældrene har, af den ene eller anden, i denne forbindelse helt uvedkommende årsag, ikke mulighed for at give dem sådanne forhold m.h.t. ernæring, påklædning, hygiejne, ro og tryghed, at de kan klare skolegangen og blot nogenlunde hævde sig mellem kammeraterne. Det kommer frem i timerne, i det faglige, i frikvartererne, ved arrangementerne uden for skoletiden, ja ved enhver lejlighed. Ofte har de mange skoleflytninger bag sig og føler sig

ikke hjemme noget sted.

Det er slemt at have læsevanskeligheder eller en anden form for handicap, der bevirker, at man ofte lider nederlag og må resignere; men har man tilligemed vanskeligheder som de nævnte, som bundet i det hjemlige miljø, er det så umådeligt et handicap, at man vel næppe kan forestille sig det. Det er forbavsende, at det ikke tiere, end tilfældet er, ender med en voldsom lede ved skolen, skulkeri og voldsomme adfærdsproblemer i det hele taget.

Vi tager os af disse børn og giver dem specialundervisning; måske kommer de på julemærkehjem en tid. Men vi hjælper dem ikke effektivt ud af vanskelighederne, og vi ser dem køre fast og få et skævt forhold til omverdenen, allerede som børn. Det er trist at se, og vil man anskue problemet fra et samfundsøkonomisk synspunkt, er det klart, at de bliver dyrere at hjælpe, jo ældre de bliver.

Børne- og ungdomsværnenes familievejledning er en udstrakt hjælpende hånd til disse børn og deres hjem. Men den sociale indsats må på en eller anden måde også ind i disse børns skolehverdag, for at hjælpen kan blive effektiv, for det er en stor del af deres tilværelse, der tilbringes i eller med aktiviteter i forbindelse med skolen.

I planen til et folkeskolecenter har vi foreslået etablering af en ny form for hjælp. Vi foreslår at tilbyde en flytning til centret for en tid for disse børn; hvis manglende skolekundskaber eller adfærden indicerer det, kan de komme i små klasser eller grupper og få specialundervisning og få genoprettet normale relationer til omverdenen; men ellers integreres de i centrets almindelige klasser. Fælles for dem alle er imidlertid, at de kan bo i de såkaldte mandag-fredags-hjem, d.v.s. børnepensionater, indrettet som og fungerende som små hjem. Men der er ikke tale om en permanent og belastende adskillelse fra forældrene, for i week-enden er de hjemme hos far og mor.

Sådanne mandag-fredags-hjem er på glimrende måde realiseret af Tung-høre- og Døveskolen for de børn, som bor for langt væk til at kunne klare en daglig buskørsel.

Jeg er sikker på, at en sådan, på samme tid skolemæssig og social foranstaltning ville være en umådelig gevinst for disse socialt og emotionelt handicappede børn, og at deres forældre samtidig lettere ville kunne hjælpes.

Det ville være en meget gavnlig konkret opgave for børneværn og skole at samarbejde om.

RÅDGIVNING SARBEJDET

Personaleforhold

Foruden undertegnede er følgende ansat:

ved det skolepsykologiske arbejde, Ruth Mogensen, B. R. Sørensen, K. Bøhne og Bendt Maretti (sidstnævnte ansat 1. aug. 69), ved det tale/høre pædagogiske arbejde, H. J. Mortensen, ved kontorarbejdet, fru Grete Blaabjerg.

Skolepsykologisk arbejde

Der er i skoleåret 68/69 indkommet ialt 473 indstillinger til skolepsykologisk undersøgelse.

Tallet synes ret konstant; i 65/66 var det 476.

Der er en glædelig tendens til at indsende indstillingerne tidligere i skoleforløbet:

	68/69	65/66
før	2	0
1. kl.	63	41
2. -	152	131
3. -	116	103
4. -	54	89
5. -	41	50
6. -	27	44
7. -	12	15
8. -	1	2
1.r.	4	1
2.r.	1	0

At der kom 84 indstillinger alene i maj-juni medførte, at vi måtte slutte skoleåret med en venteliste på 120.

Der er foretaget 502 undersøgelser af 1. gangs indstillede børn (384 drenge og 154 piger) og 1.033 efterundersøgelser.

Indstillingsgrundene var: Vanskeligheder med

dansk	178 dr.	74 piger
regning	9 -	15 -
dansk og regning	129 -	61 -
talen	13 -	8 -
hørelsen	2 -	0 -
synet	6 -	2 -
tilpasningen	15 -	9 -
andet	14 -	7 -

For en del har der været tale om flere indstillingsgrunde.

Førstegangundersøgelserne har omfattet: 1. intelligensprøver af såvel sproglig som ikke sproglig karakter, 2. stave-, læse- og/el. regneprøver, 3. iagttagelse af barnet, 4. lærer- og, i mange tilfælde forældresamtaler.

Tale/hørepedagogisk arbejde

Af tale/hørekonsulentens beretning om tiden fra 1/11-68, da han tiltrådte, og til 31/7-69 fremgår:

116 elever på 46 forskellige skoler har modtaget ambulante tale/høreundervisning, heraf har 107 fået taleundervisning og 9 høretræning og kursus i mundaflæsning.

53 har kunnet ophøre med undervisning, og en del vil fortsat blive kontrolleret, evt. få undervisningen genoptaget på et senere tidspunkt.

Undervisningen er forestået af følgende:

A. Brun, Brønderslev, 3 dage ugentlig

Fru Halskov Kristensen, Skovsgård, 3 dg. ugl.

I. Hvistendal, Dronninglund, 3 dg. ugl.

H. J. Mortensen, 3 dg. ugl.

og som vikar ved Hirtshals skolevæsen H. Mejlhede, Hundeleiv, 1 dag ugl.

Ialt til tale/høreundervisning: 58 2/5 ugl. timer. Dette antal er utilstrækkeligt, hvilket viser sig ved en næsten konstant venteliste på ca. 20 elever til undervisning og ved vanskelighed med at etablere flere lektioners undervisning ugl. pr. elev.

Der er foretaget 145 førstegangundersøgelser af tale- el. hørelidende børn (96 drenge og 49 piger).

Indikationerne:

Stammen, løbsk tale	41 elever
Læsp	23 -
Snøvl, ganedefekter	10 -
Sprogfejl, sprogetardering	42 -
Stemmelidelser	18 -
Nedsat hørelse	11 -

Foranstaltningerne:

Tale/høreundervisning, evt. ekspektanceliste	98 elever
Kontrolundersøgelse	39 -
Ingen yderligere undersøgelse	8 -

Vejledning om indstilling af børn til undersøgelse er blevet udsendt til samtlige skoler.

Af 38 børn med hørenedsættelse har 25 høreapparat. 3 af disse deltog i undervisningsministeriets kursus for hørehæmmede børn på Hellebjerget Idrætsungdomsskole ved Juelsminde.

I årets løb

har alle konsulenter som sædvanlig deltaget i flere faglige møder og konferencer og i møder med lærere og forældre.

Jeg har deltaget i standardiseringen af en ny intelligenstagstest, WISC-testen, og skoler og børn skal have tak for velvillig medvirken hertil.

Ministeriets fagkonsulenter, Karen Margrethe Hansen og V. Påske har været på besøg og deltaget i møder med lærere og forældre.

Konsulent Påske har desuden fortsat den i en tidligere årsberetning omtalte undersøgelse af børn med synsnedsættelse. Jeg er meget taknemlig for, at han på denne måde har medvirket til, at dette amt nu er det bedst kortlagte, hvad angår synshandicappede elever; undersøgelsens resultater vil, foruden naturligvis i første række være de pågældende børn til gavn, også kunne få mere udbredt betydning for synshæmmede og deres undervisning i skolen.

Hjørring, i december 1969,

Grøngaard.